

Oponentský posudek na diplomovou práci

Marián Giba: Zákonodárná moc vo Francúzsku

Téma předložené diplomové práce je zaměřeno na originální ústavní řešení významných aspektů formy vlády V. Francouzské republiky, které bylo založeno ústavou z roku 1958. Autor v samém úvodu práce naznačuje, že „Hlavná časť diplomovej práce bude zameraná na zákonodarnú moc jednak v organickom, jednak v materiálnom zmysle...“ ovšem s ponecháním si výhrady, že pro šíři uvedené problematiky si diplomová práce neklade za cíl popsat ji vyčerpávajícím způsobem (s. 1).

Z hlediska formálního má diplomová práce M. Giby stanovený rozsah (kolem 50 stran textu), je opatřena obsahem a připojený je i seznam použitých pramenů, z nichž autor při práci čerpal a na něž též odkazuje v poznámkách pod čarou. To, že se jedná v převážné míře o prameny ve francouzštině, je současně zárukou, že diplomant měl přístup k pramenům původním a jeho práce tak může odrazit názory a stanoviska soudobé francouzské konstitucionalistky, stejně jako realie, jimiž lze vhodně dokumentovat zkoumané ústavní koncepty a konstrukce.

Předložená diplomová práce se skládá z poměrně obsáhlého Úvodu (20 stran) a dvou nestejně rozsáhlých částí, jež se pro přehlednost dále vnitřně člení. Připojený je i stručný Závěr (s. 47).

Do Úvodu zařadil autor jednak vymezení moci zákonodárné z hlediska státovédného, přičemž hlavní její znaky vidí ve třech funkcích, tj. zastupitelské, zákonodárné a kontrolní (s. 2 – 4). Neodolal však pokušení a součástí Úvodu je i přehled ústavního vývoje Francie. Svoji logiku by měl, kdyby autor chápal současný ústavní systém Francie jako „popření“ praktik III. a IV. Francouzské republiky. Malý prostor, na kterém jsou historické události a prameny prezentovány, umožňuje podat jen obecné obrysy událostí a obsahu uváděných ústavních dokumentů, zákonitým dopadem pak jsou zjednodušení a zkreslení, což místy vyvolává pochybnosti o smyslu zařazení takové materie do této diplomové práce.

Namátkou jako příklad uvádím:

na s. 12 diplomant říká, že **radě ministrů** předsedal podle ústavního zákona z února 1875 prezident, na s. 13 odst. 3 zase, že prezident odvolal republikánského **předsedu rady ministrů**. Zde jde zřejmě o připomenutí demise J. Simona jako šéfa kabinetu, který ji podal na základě kritického dopisu prezidenta Mac-Mahona, jemuž se nelíbila přílišná ústupnost kabinetu vůči tehdejší republikánské většině v Poslanecké sněmovně;

v odst. 4 dochází autor k jednoznačnému závěru, že prezident republiky se „prakticky stiahol zo scény“ a jedinou reálnou zůstala pouze jeho nařizovací pravomoc. Otázkou je, zda to tak platilo minimálně do 1. světové války, ať již vzhledem k oprávnění prezidenta jmenovat předsedu vlády v době, kdy v Poslanecké sněmovně tehdy chyběla disciplinovaná většina, anebo i vzhledem k obecně uznávané roli, kterou sehráli prezidenti Faure a Loubet při uzavírání vojenských spojeneckých smluv s Ruskem a Anglií v předvečer 1. světové války.

Část 1. diplomové práce je nazvaná Zákonodárná moc v organickém smyslu (s. 20 – 23) a je zde rozlišováno jednak mezi rolí parlamentu a referenda při přijímání zákonů a pokud jde o parlament, je zde akcentována, zřejmě jeho funkce zastupitelská, jak byla výše zmíněna. Z textu není zcela zřejmé, proč se autor omezuje pouze na volby a pomíjí např. charakter mandátu (srov. s. 3 odst. 1) nebo organizaci práce parlamentu.

Na s. 22 odst. 3 jsou volby do Senátu charakterizované jako nepřímé, aniž by byl slovem zmíněný použitý(é) volební systém(y). Přesto dále diplomant bez bližší argumentace uvádí, že „tento systém“ (volební?) z politického hlediska favorizuje pravici... V této souvislosti by mě i zajímalo, jestli věková hranice pasivního volebního práva pro volby do Senátu byla snížena na 30 již pro volby části Senátu v roce 2004 (jak uvádí autor) anebo dosud toto ustanovení reálně provedeno nebylo.

Jádro diplomové práce nepochybně spočívá v části II., která nese název *Zákonodárna moc v materiálním smyslu*. Zde se diplomant věnuje jak vlastní zákonodárné činnosti francouzského Parlamentu, hierarchii právních norem, ústavní konstrukci vztahu mezi zákony a nařízeními exekutivy a kontrolní funkci Parlamentu. Za nejzdařilejší a argumentačně nejpropracovanější považuji oddíl věnovaný vztahu zákonů a komunitárního práva, mimo jiné i proto, že se zde například autor neomezil jen na pouhé odkazy na rozhodnutí Ústavní rady, ale připomněl i její argumentaci. Na druhé straně za příliš kusý považuji rozbor čl. 34 (s. 24 – 25), kdy z taxativního výčtu autor podle neznámého kritéria vybírá „nejvýznamnější oblasti“, aniž by kromě vlastního principu zkoumal věcný rozsah, vyváženost a dopad uvedeného výčtu, když i rozhodovací praxi Ústavní rady pojímá pouze z hlediska kvantity a nikoli obsahového (s. 32 odst. 3).

Zadání, které si diplomant v úvodu práce vytýčil, zřejmě splnil, i když možná volba užšího tématu by mu dovolila více propracovat a důkladně vyargumentovat zkoumané instituty a taková diplomová práce by mohla být pro katedru ústavního práva doslova objevná.

Posuzovanou diplomovou práci **doporučuji k ústní obhajobě.**

V Praze 17. dubna 2006

Dr. Věra Jirásková
Katedra ústavního práva